

برنامه‌گریزی برنامه ششم

لایحه برنامه ششم که با تأخیر فراوان به مجلس ارائه شده، به سبب اشکالات اساسی شکلی و محتوایی، در وضعیت بلا تکلیفی به سر می‌برد اما احتمالاً مجلس چاره‌ای جز تصویب این لایحه پر از اشکال ندارد.

برنامه‌گریزی برنامه ششم

لایحه برنامه ششم که با تأخیر فراوان به مجلس ارائه شده، به سبب اشکالات اساسی شکلی و محتوایی، در وضعیت بلا تکلیفی به سر می‌برد اما احتمالاً مجلس چاره‌ای جز تصویب این لایحه پر از اشکال ندارد.

دولت سال گذشته با تأخیر شش ماهه، لایحه برنامه ششم توسعه را به مجلس نهم ارائه کرد که به علت همزمانی با بررسی لایحه بودجه، امکان تصویب آن تا پایان مجلس نهم فراهم نشد و به مجلس دهم رسید به همین دلیل برنامه پنجم توسعه برای امسال نیز تمدید شد. به گزارش جام‌جم، پس از نقدهای بسیار کارشناسان به لایحه برنامه ششم، بتازگی ویرایش جدید این لایحه با اضافه شدن سه ماده و چهار جدول در ابتدای لایحه قبلی و برخی تغییرات شکلی جزئی با امضای محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به مجلس دهم ارائه شده است. اما ویرایش جدید لایحه برنامه پنجم توسعه نیز ایرادهای فراوانی دارد و به گفته برخی کارشناسان، نمی‌توان آن را به‌عنوان برنامه ششم توسعه یک کشور یاد کرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی هم در واکنش به برنامه ششم توسعه که از سوی دولت به مجلس آمده، ایراداتی را عنوان کرده و آن را غیرقابل تصویب خوانده است.

دولت لایحه را پس بگیرد
در همین زمینه، دکتر محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به این‌که یکی از موضوعات مهم در مجلس، برنامه ششم توسعه بوده که از دو هفته قبل در دستور کار قرار گرفته است، به خبرنگار ما گفت: برنامه ششم توسعه براساس آمال و آرزوهای دولت تدوین شده و بعید به نظر می‌رسد که این سیاست به تصویب نمایندگان برسد به این دلیل که ایرادهای زیادی دارد. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: چیزی که دولت آن را به عنوان برنامه به مجلس ارائه کرده بود، برنامه نبود و تنها برخی احکام را پیشنهاد کرده بود. وی افزود: دولت می‌خواست مجوز این احکام را از مجلس بگیرد، بعد خودش آن را تنظیم کند.

پورابراهیمی این اقدام دولت را نوعی بدعت در تاریخ فعالیت‌های اقتصادی کشور دانست و گفت: این کار نه در پنج برنامه‌ای که بعد از انقلاب تصویب کردیم و نه در تاریخ کشور، سابقه نداشته است. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در پاسخ به این‌که سرانجام مجلس می‌خواهد با این لایحه چه کار کند، تصریح کرد: پیشنهاد ما این است که دولت آنچه را ارائه کرده است مجدد پس بگیرد و بعد از یک بررسی جامع و کامل و اعمال نظر تمام اعضای هیات دولت، با امضای رئیس‌جمهور به مجلس ارائه کند. وی افزود: این پیشنهاد ماست اما چقدر عملی باشد به نظر دولت بستگی دارد.

پورابراهیمی ادامه داد: حالت دوم این است که دولت بگوید لایحه همان چیزی است که ارائه شده، در این صورت مجلس تا جایی که امکان پذیر باشد در چارچوب ضوابط و مقررات مجلس حتماً نظر خود را اعمال خواهد کرد.

اقتصاد مقاومتی در برنامه ششم نیست
همچنین احمد انارکی محمدی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس به جام‌جم گفت: بسیاری از نمایندگان مجلس با کلیات برنامه ششم توسعه موافقت اما در برخی کمیسیون‌ها مشکلاتی وجود دارد که باید رفع شود و تا زمانی که نواقص برنامه ششم توسعه رفع نشود در مجلس تصویب نخواهد شد.

وی افزود: سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه باید مبتنی بر اقتصاد مقاومتی تدوین می‌شد اما دولت از این موضوع غفلت کرده و باید این سیاست نجات بخش را در همه زمینه‌ها لحاظ کند. انارکی محمدی ادامه داد: با توجه به فوریتی که برای برنامه ششم توسعه وجود دارد، قطعاً نمایندگان مجلس در کوتاه‌ترین زمان، ایرادهای خود را مطرح می‌کنند و احتمال دارد دوباره آن را به دولت برگردانند تا ایرادهای آن اصلاح شود.

نتیجه ادغام و انحلال سازمان مدیریت
از سوی دیگر دکتر ساسان شاه‌ویسی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با جام‌جم اظهار کرد: برنامه ششم توسعه به صورت خلاصه‌گویی تدوین شده و ادبیات جدید را در متن اقتصاد کشور حاکم می‌کند که این موضوع ناشی از چند پاره بودن در مرکز تدوین سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور است. زمانی که دولت یازدهم روی کار آمد، معاونت نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی را ادغام کرد و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور را تشکیل داد که اکنون شاهد تفکیک این دو سازمان از هم با نام‌های گوناگون هستیم و این به معنای نبود مدیریت و تصمیم‌گیری در برخی بخش‌های تصمیم‌گیرنده است.

وی گفت: طبق سیاست‌های ابلاغی برنامه ششم توسعه از سوی مقام معظم رهبری، الگوی ایرانی - اسلامی پیشرفت و همچنین اقتصاد مقاومتی باید در همه امور دیده شود. همچنین طرح آمایش سرزمین نیز باید مورد توجه قرار گیرد اما در برنامه ششم توسعه پیشنهادی دولت نیامده است. سیاست‌های اشتغالی که اکنون بسیاری از افراد با آن دست و پنجه نرم می‌کنند در برنامه ششم جایی ندارد و بیشتر به شعارها پرداخته شده است که قابلیت اجرا ندارد.

تاخیر یکساله

کاظم جلالی، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در واکنش به لایحه برنامه ششم با اشاره به این‌که دولت یک سال فرصت داشت و به همین علت انتظار این بود که برنامه جامع و کارشناسی شده به مجلس ارائه شود، گفت: لایحه برنامه ششم توسعه، برنامه کاملی نیست و از پیوستگی لازم برخوردار نیست. به گزارش تسنیم، کاظم جلالی در گفت‌وگویی تلویزیونی افزود: الان دو برخورد را می‌توانیم انجام دهیم؛ یکی این‌که لایحه رد و به دولت بازگردانده شود و دیگر اصلاح آن است. وی با اشاره به این‌که امسال برای یک سال برنامه پنجم توسعه تمدید شد و 15 آذر هم دولت باید لایحه بودجه سال 96 را به مجلس ارائه کند، ادامه داد: این لایحه یا باید براساس برنامه پنجم نوشته شود که بنای مجلس به تمدید برنامه پنجم نیست یا باید براساس برنامه ششم نوشته شود که هنوز تصویب نشده است. جلالی تصریح کرد: رویکرد کلی مجلس ضمن انتقاد به برنامه ششم توسعه، خیرخواهانه است که باید روی لایحه موجود کار کنیم. جلالی با بیان این‌که لایحه برنامه ششم توسعه برنامه کاملی نیست و از پیوستگی لازم برخوردار نیست، گفت: با بررسی‌هایی که مرکز پژوهش‌های مجلس انجام داده ایراداتی به این برنامه گرفته شده است.

آمادگی دولت برای پاسخ به انتقادات از لایحه

محمدباقر نوبخت، سخنگوی دولت درباره لایحه برنامه ششم اظهار کرد: با توجه به این‌که اسناد فرادستی برای تدوین لایحه برنامه ششم، سیاست‌های کلی این برنامه و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است، درخصوص این لایحه دو مستند هم تهیه شده که هریک از 80 بند سیاست‌های کلی برنامه و هر کدام از 24 بند سیاست‌های کلی اقتصادمقاومتی در آن لحاظ شده است. نوبخت از آمادگی دولت برای استقبال از پیشنهادهای نمایندگان و دستگاه‌های مختلف درخصوص لایحه برنامه ششم خبر داد و گفت: دولت و کارشناسان دولت می‌توانند پاسخگوی پیشنهادهای مختلف درخصوص این لایحه باشند. سخنگوی دولت با تأکید بر این‌که هر ایرادی که به برنامه ششم وارد باشد، با توجه به بحث‌های کارشناسی انجام شده با ادله روشن توجیه خواهد شد، تصریح کرد: این لایحه با عقل جمعی کشور تدوین شده است.

محمد حسین علی‌اکبری
اقتصاد